

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS METSON, TEEREN, PYYN JA RIEKON METSÄSTYKSEN KIELTÄMISESTÄ METSÄSTYSVUONNA 2018–2019

Pääasiallinen sisältö

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kielletäisiin metsästyslain (615/1993) 38 §:n nojalla metson, teeren, pyyn ja riekon metsästys eräissä maakunnissa ja kunnissa joko kokonaan tai metsästysaikaa lyhennettäisiin osittain. Esitys perustuu heinäelokuussa laskettujen riistakolmiolaskentojen tuloksiin, jotka osoittavat metsäkanalintukantojen vahvistuneen merkittävästi suuressa osassa maata. Osassa maata kannat ovat kuitenkin edelleen alhaisella tasolla.

Maa- ja metsätalousministeriö pyrkii tämän asetuksen avulla rajoittamaan metsästystä siten, että metsästystä harjoitetaan metsästyslaissa säädetyn kestävästä käytön periaatteen mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu. Esitetty asetus perustuu Suomen riistakeskuksen 14.8.2018 maa- ja metsätalousministeriölle tekemään esitykseen.

1 Nykytila

Metsästyslain 20 §:n 1 momentin mukaan metsästystä on harjoitettava kestävästä käytön periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu, luontoa ei tarpeettomasti vahingoiteta, riistakantaa ei vaaranneta eikä eläimille tuoteta tarpeetonta kärsimystä. Metsästyslain järjestelmässä riistaeläinlajien metsästämistä rajoitetaan ensisijaisesti metsästyslain 37 §:n nojalla valtioneuvoston asetuksella säädettyllä vuosittaisella yleisellä rauhoitusajalla. Yleisistä rauhoitusajoista säädetään metsästysasetuksen (666/1993) 24 §:ssä.

Metsästysasetuksen 24 § yleisiä rauhoitusajoja muutettiin tänä vuonna valtioneuvoston asetuksella (392/2018) siten, että metson, teeren ja pyyn metsästysaika jatkuu syyskuun 10 päivästä joulukuun 10 päivään saakka. Lisäksi sallittiin myös urosteeren ja urosmetson talvimetsästys 10.–31.1. osassa maata. Tarkoituksena on, että normaaleina lintuvuosina metsästysaika voisi jatkua suurin piirtein aiemman käytännön mukaisesti ja hyvinä lintuvuosina syksyinen metsästysaika voisi jatkua joulukuun loppuun saakka. Urosteeren ja urosmetson talvimetsästys 10.–31.1. sallittaisiin vain erityisen hyvinä runsaiden kantojen vuosina, kun saatavilla on riittävät laskentatiedot kannan runsauden varmistamiseen.

Metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentin 21 kohdassa on säädetty rauhoitetuksi naarasteeri joulukuun 11 päivästä syyskuun 9 päivään ja urosteeri Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Lapin maakunnissa joulukuun 11 päivästä tammikuun 9 päivään ja helmikuun 1 päivästä syyskuun 9 päivään sekä muualla maassa joulukuun 11 päivästä syyskuun 9 päivään.

Metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentin 22 kohdassa on säädetty rauhoitetuksi pyy joulukuun 11 päivästä syyskuun 9 päivään, naarasmetso Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnissa lokakuun 1 päivästä syyskuun 9 päivään ja muualla maassa joulukuun 11 päivästä syyskuun 9 päivään ja urosmetso Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalán, Pohjois-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Lapin maakunnissa joulukuun 11 päivästä tammikuun 9 päivään ja helmikuun 1 päivästä syyskuun 9 päivään ja Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnissa lokakuun 1 päivästä syyskuun 9 päivään sekä muualla maassa joulukuun 11 päivästä syyskuun 9 päivään.

Metsästysasetuksen 24 §:n 1 momentin 19 kohdassa on säädetty riekon yleinen rauhoitusaika Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalán, Etelä-Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjois-Pohjanmaan, Kainuun ja Lapin maakuntien alueella lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kuntia 1.11.–9.9. sekä Enontekiön, Inarin ja Utsjoen kunnissa 1.4.–9.9. ja muualla maassa koko vuoden.

Metson, teeren, pyyn ja riekon metsästystä säätelee myös Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY luonnonvaraisten lintujen suojelusta, jäljempänä *lintudirektiivi*. Metso, teeri, pyy ja riekko kuuluvat lintudirektiivin 1 artiklassa tarkoitettuihin lajeihin ja liitteen II B-osan lajeihin. Lintudirektiivin 2 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitettujen lintulajien kantojen ylläpitämiseksi sellaisella tasolla, joka vastaa erityisesti ekologiaa, tieteellisiä ja sivistyksellisiä vaatimuksia ottaen huomioon taloudelliset ja virkistykseen liittyvät vaatimukset, taikka näiden kantojen mukauttamiseksi tähän tasoon. Lintudirektiivin 7 artiklan mukaan liitteessä II lueteltujen lajien kantojen koon, maantieteellisen levinneisyyden ja lisääntymisnopeuden takia koko yhteisössä niitä voidaan metsästä kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Liitteessä II olevassa B-osassa lueteltuja lajeja saa metsästä vain niissä jäsenvaltioissa, joista on siinä maininta. Metson kohdalla on mainittu, että sitä saadaan metsästä Suomessa. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lajien metsästys ei vaaranna suojelutoimenpiteitä niiden levinneisyysalueella. Edelleen 7 artiklan mukaan jäsenvaltion on varmistettava, että metsästys harjoitettuna voimassa olevien kansallisten toimenpiteiden mukaisesti vastaa kyseisten lintulajien järkevän hyödyntämisen ja ekologisesti tasapainoisen sääntelyn periaatteita ja että tämä käytäntö näiden lajien ja etenkin muuttavien lajien kantojen osalta on sopusoinnussa 2 artiklasta seuraavien toimenpiteiden kanssa.

Metsästyslain 38 § on muutettu 1.8.2017 voimaan tulleella lailla (504/2017). Sen mukaan, jos riistaeläinlajin kanta heikkenee pysyvästi tai tilapäisesti lajin esiintymisalueella tai osalla esiintymisaluetta, voidaan maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kyseisen riistaeläinlajin metsästystä rajoittaa tai se voidaan kieltää kokonaan. Riistaeläinlajin metsästystä voidaan rajoittaa tai se voidaan kieltää myös, jos tavoiteltava riistaeläinlajin leviäminen tai metsästyksen tarkoituksenmukainen järjestäminen sitä edellyttää. Metsästyksen rajoittaminen voi tarkoittaa myös velvoitetta merkitä saalis tunnistemerkillä. Rajoitus tai kieltö voi olla voimassa korkeintaan kolme vuotta. Jos riistaeläinlajin kanta voimistuu elinvoimaiseksi, rajoitus tai kieltö tulee kumota ennen määräajan päättymistä. Rajoitus tai kieltö voi olla: 1) alueellinen; 2) ajallinen; 3) saaliseläimen sukupuolta koskeva; 4) metsästäjäkohtainen saaliskiintiö; tai 5) pyyntivälinettä tai pyyntimenetelmää koskeva. Rajoituksesta, kiellosta tai tunnistemerkistä sää-

detään tarkemmin maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Maa- ja metsätalousministeriön on kuultava ennen asetuksen antamista niitä riistanhoitoyhdistyksiä, joiden toiminta-alueita rajoitus tai kieltä koskee.

Kielto tai rajoitus voidaan asettaa joustavasti ympäri vuoden. Kysymyksessä on siten erityisesti vuosittaisten kannanvaihteluiden perusteella tapahtuvan tilapäisen metsästyksen säätelyn mahdollistamiseksi säädetty toimivalta, jota korostaa toisaalta velvoite kumota kieltä tai rajoitus ennen määräajan päättymistä, jos riistaeläinkanta voimistuu elinvoimaiseksi. Kysymyksessä ei siis ole mihinkään tiettyyn uhanalaisuusarviointiin sidottu toimivalta, vaan riistakantojen vuotuisen vaihtelun seurannan perusteella sovellettu toimivalta. Tältä osin aiempaa käytäntöä ei ole ollut tarkoitus muuttaa, mutta sitä on tarpeen edelleen kehittää yhteistyössä Suomen riistakeskuksen ja Luonnonvarakeskuksen asiantuntijoiden kanssa. Käytännössä alueelliset rajaukset tulee toteuttaa selkeästi siten, ettei niiden alueellisesta ulottuvuudesta synny epäselvyyttä.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella (604/2017) metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen kieltämisestä metsästysvuonna 2017–2018 oli kielletty osassa maata riekon, metson ja pyyn metsästyksen sekä lyhennetty metson, teeren ja pyyn metsästysaikaa.

2 Metsästyksrajoitusten valmistelu 2018, Suomen riistakeskuksen esitys 18.8.2017 liitteenä

Vuonna 2018 riistakolmiolaskennat suositeltiin tehtäväksi 28.7.–12.8. välisenä aikana. Luonnonvarakeskus on kehittänyt laskentatulosten palauttamiseen sähköisen järjestelmän, jolla tulokset saadaan nopeasti käyttöön. Maanantaihin 13.8. mennessä laskennoista oli saatu 899 riistakolmion tulokset, joten laskentojen suorittaminen onnistui erittäin hyvin. Lisäksi Ylä-Lapin riekkojen linjalaskennasta oli käytettävissä alustavat tulokset.

Esitys perustuu Suomen riistakeskuksen 14.8.2018 tekemään esitykseen metsäkanelintujen metsästysajoiksi metsästysvuonna 2018–2019. Esitys on muistion liitteenä. Rajoitusten valmistelussa on pyritty yksinkertaistamaan sääntelyä siten, että alueelliset rajaukset noudattavat lintukantojen tilan perusteella arvioituja mahdollisimman suuria yhtenäisiä alueita ja mikäli metsästysaikaa katsotaan tarpeelliseksi rajoittaa, käytetään pääsääntöisesti joko yhden kuukauden (10.9.–10.10.), kahden kuukauden (10.9.–10.11.) tai kolmen kuukauden metsästysaikaa (10.9.–10.12.) tai rauhoitusta kokonaan.

3 Metsästyksen rajoittaminen ja kieltäminen metsästysvuonna 2018–2019

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kiellettäisiin metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen Suomen riistakeskuksen esityksen mukaisesti metsästysvuonna 2018–2019. Osalla lajeista ja alueista metsästyksen kieltäminen kokonaan ja osalla metsästysaikaa lyhennettäisiin. Urosteeren ja urosmetson talvimetsästyksen ei sallittaisi lainkaan tammi-kuussa 2019. Metsäkanelintulajeja koskevat metsästysajan lyhennykset on koottu yhteen asetukseen lainsäädännön selkeyden parantamiseksi.

1 §

Metson metsästys

Ensimmäisessä momentissa kiellettäisiin metson metsästys kokonaan Varsinais-Suomen maakunnassa ja Uudenmaan maakunnassa lukuun ottamatta Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Myrskylän, Mäntsälän ja Pukkilan kuntia. Askolan, Lapinjärven, Loviisan, Myrskylän, Mäntsälän ja Pukkilan kunnissa metsoa saisi metsästä 10.–30.9. välisenä aikana.

Toisessa momentissa lyhennettäisiin metson metsästysaikaa siten, että metsästysaika olisi 10.9.–10.10.2018 Kainuun maakuntaan kuuluvissa Kajaanin, Kuhmon ja Sotkamon kunnissa, Pohjanmaan maakunnassa, Etelä-Pohjanmaan maakunnassa lukuun ottamatta Alajärven, Alavuden, Isojoen, Karijoen, Kauhajoen, Soinin ja Ähtärin kuntia sekä Pohjois-Savon maakuntaan kuuluvissa Iisalmen, Keiteleen, Kiuruveden, Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän kunnissa.

Kolmannessa momentissa lyhennettäisiin metson metsästysaikaa siten, että metsästysaika olisi 10.9.–10.11.2018 Etelä-Karjalan, Etelä-Savon, Kanta-Hämeen, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Kymenlaakson, Pirkanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan, Päijät-Hämeen ja Satakunnan maakunnissa, Etelä-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Alajärven, Alavuden, Isojoen, Karijoen, Kauhajoen, Soinin ja Ähtärin kunnissa, Kainuun maakunnassa lukuun ottamatta Kajaanin, Kuhmon ja Sotkamon kuntia, Lapin maakuntaan kuuluvissa Enontekiön, Inarin, Kemijärven, Posion, Ranan, Sallan ja Utsjoen kunnissa sekä Pohjois-Savon maakunnassa lukuun ottamatta Iisalmen, Keiteleen, Kiuruveden, Pielaveden, Sonkajärven ja Vieremän kuntia.

Neljännessä momentissa kiellettäisiin urosmetson talvimetsästys kokonaan tammi-kuussa 2019 niin, että se ei olisi sallittua millään alueella. Kielto kattaisi koko talvimetsästys alueen: Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Lapin, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakunnat.

2 §

Teeren metsästys

Ensimmäisessä momentissa lyhennettäisiin teeren metsästysaikaa siten, että metsästysaika olisi 10.9.–10.10.2018 Etelä-Karjalan, Etelä-Savon ja Kymenlaakson maakunnissa, Keski-Suomen maakunnassa lukuun ottamatta Kannonkosken, Karstulan, Keuruun, Kinnulan, Kivijärven, Kyyjärven, Multian, Pihtiputaan, Saarijärven ja Viitasaaren kuntia, Pohjois-Karjalan maakunnassa lukuun ottamatta Ilomantsin, Juuan, Lieksan, Nurmeksen ja Valtimon kuntia, Pohjois-Savon maakunnassa lukuun ottamatta Kiuruveden, Sonkajärven ja Vieremän kuntia sekä Päijät-Hämeen maakuntaan kuuluvissa Hartolan, Heinolan ja Sysmän kunnissa.

Toisessa momentissa lyhennettäisiin teeren metsästysaika siten, että metsästysaika olisi 10.9.–10.11.2018 Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Kanta-Hämeen, Keski-Pohjanmaan, Lapin, Pirkanmaan, Pohjanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Satakunnan, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakunnissa, Keski-Suomen maakuntaan kuuluvissa Kannonkosken, Karstulan, Keuruun, Kinnulan, Kivijärven, Kyyjärven, Multian, Pihtiputaan, Saarijärven ja Viitasaaren kunnissa, Pohjois-Karjalan maakuntaan kuuluvissa

Ilomantsin, Juuan, Lieksan, Nurmeksen ja Valtimon kunnissa, Pohjois-Savon maakuntaan kuuluvissa Kiuruveden, Sonkajärven ja Vieremän kunnissa sekä Päijät-Hämeen maakunnassa lukuun ottamatta Hartolan, Heinolan ja Sysmän kuntia.

Kolmannessa momentissa kiellettäisiin urosteeren talvimetsästys kokonaan tammi-kuussa 2018 niin, että se ei olisi sallittua millään alueella. Kielto kattaisi koko talvimetsästys alueen: Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Lapin, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Pohjanmaan ja Pohjois-Savon maakunnat.

3 § Pyyn metsästys

Ensimmäisessä momentissa lyhennettäisiin pyyn metsästysaika siten, että metsästysaika olisi 10.9.–10.10.2018 Lapin maakunnassa ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvissa Hailuodon, Iin, Kempeleen, Kuusamon, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Oulun, Pudasjärven, Siikajoen, Taivalkosken, Tyrnävän, Utajärven ja Vaalan kunnissa.

Toisessa momentissa lyhennettäisiin pyyn metsästysaika siten, että metsästysaika olisi 10.9.–10.11.2018 Etelä-Karjalan, Etelä-Pohjanmaan, Etelä-Savon, Kainuun, Kanta-Hämeen, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Kymenlaakson, Pirkanmaan, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan, Pohjois-Savon, Päijät-Hämeen, Satakunnan, Uudenmaan, Varsinais-Suomen maakunnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa lukuun ottamatta Hailuodon, Iin, Kempeleen, Kuusamon, Limingan, Lumijoen, Muhoksen, Oulun, Pudasjärven, Siikajoen, Taivalkosken, Tyrnävän, Utajärven ja Vaalan kuntia.

4 § Riekon metsästys

Pykälässä kiellettäisiin riekon metsästys kokonaan Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnissa, Pohjois-Pohjanmaan maakunnassa lukuun ottamatta Kuusamon kuntaa ja Lapin maakunnassa lukuun ottamatta Enontekiön, Inarin, Kemijärven, Kittilän, Muonion, Pelkosenniemen, Sallan, Savukosken, Sodankylän ja Utsjoen kuntia.

Toisessa momentissa lyhennettäisiin riekon metsästysaika siten, että metsästysaika olisi 10.9.–10.10.2018 Lapin maakuntaan kuuluvissa Kemijärven, Kittilän, Muonion, Pelkosenniemen, Sallan, Savukosken ja Sodankylän kunnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvassa Kuusamon kunnassa. Ylä-Lapissa riekkoja voidaan metsästää normaalisti 10.9.2018–31.3.2019 välisenä aikana.

4 Esityksen vaikutukset

Esitetyt metson, teeren, pyyn ja riekon metsästysajan lyhentämiset lopusta vähentäisivät merkittävästi syksyn metsästyskauden aikana saaliiksi saatavien lintujen määrää kyseisillä alueilla, verrattuna tilanteeseen, että asetusta ei annettaisi. Metsästysasetuksessa rauhoitusaikoja kuitenkin on tänä vuonna muutettu siten, että käytännössä esityksen mukaisilla rajoituksillakin metsästysajat pitenevät erityisesti metsolla pidemmäksi kuin aiemmin, pääosassa maata 10. marraskuuta saakka. Teerellä metsästysaika pitenee myös suuressa osassa maata 10. marraskuuta saakka. Riekon metsästyksen

kieltäminen kokonaan Etelä-Pohjanmaan, Kainuun, Keski-Pohjanmaan, Keski-Suomen, Pohjanmaan, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakunnissa sekä pääosassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntaa ja Lapin etelä- ja lounaisosissa pienentäisi aiempaa metsästyskieltoaluetta. Esitys estää metsästyksen kantaa heikentävän vaikutuksen harvan kannan alueella kokonaan ja lisää todennäköisyyttä, että kannan väheneminen pysähtyy ja kanta kääntyy kasvuun, verrattuna tilanteeseen, että asetusta ei annettaisi ja metsästys olisi sallittua lokakuun loppuun saakka. Riekon metsästyksen salliminen lyhennetyllä 1 kuukauden metsästysajalla Lapin maakuntaan kuuluvissa Kemijärven, Kittilän, Muonion, Pelkosenniemen, Sallan, Savukosken ja Sodankylän kunnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan kuuluvassa Kuusamon kunnassa lisää kantaan kohdistuvaa painetta tällä alueella, mutta sen ei arvioida vaarantavan kantaa, koska kanta on kasvanut koko alueella tänä vuonna.

Asetuksen arvioidaan lisäävän metsäkanalintujen kokonaissaalista merkittävästi aiempaan verrattuna. Koska kanalintukannat kääntyivät pääsääntöisesti vahvaan nousuun tänä vuonna, voidaan verotusastetta nostaa kannan nopean kasvun vaiheessa turvallisiksi mielin, eikä metsästyksen lisäämisen arvioida vaarantavan kantoja. Esityksen arvioivan mahdollistavan metsäkanalintujen metsästyspäivien merkittävän lisääntymisen ja siten riistatalouden tuottaman hyvinvoinnin lisääntymisen.

5 Asian valmistelu

Maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteltu virkатыönä yhteistyössä Suomen riistakeskuksen kanssa esitys maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen kieltämisestä metsästysvuonna 2018–2019. Valmistelussa käytettävissä oli 899 riistakolmion tulokset sekä Ylä-Lapin riekköjen linjalaskennan alustavat tulokset. Esitys metsästyksen kielloista perustuu Suomen riistakeskuksen 14.8.2018 ministeriölle toimittamaan esitykseen.

Asetusluonnoksesta pyydettiin lausuntoja seuraavilta tahoilta: ympäristöministeriö, Luonnonvarakeskus (LUKE), Suomen riistakeskus, riistanhoitoyhdistykset, Saamelaiskäräjät, Suomen ympäristökeskus, Metsähallitus, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK), Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC), Suomen Luonnonsuojeluliitto, WWF Suomi, BirdLife Suomi ry, Suomen Metsästäjäliitto ry, Natur och Miljö r.f., Luonto-Liitto, Suomen Kennelliitto, Suomen Pystykorvajärjestö ry, Saksanseisojakerho ry, Kanakoirakerho ry, Metsästysspanielit ry.

Lausunnoissa todettiin seuraavaa:

Ympäristöministeriön mukaan pääosin asetuseruonnoksessa ehdotetut rajoitukset vaikuttavat perustelluilta ja johdonmukaisilta luonnoksen liitteenä toimitetun tausta-aineiston perusteella. Ympäristöministeriö kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että riistakolmiolaskentojen tulosten pohjalta ehdotettua tiukemmille rajoituksille metson osalta vaikuttaisi olevan perusteet Pohjanmaan maakunnassa ja osassa Etelä-Pohjanmaan maakuntaa, missä myös teeren ja pyyn kannat ovat laskevia. Lisäksi Pohjois-Hämeessä sekä metson että teeren tiheydet ovat alhaisia ja edelleen laskevia, mikä antaisi aiheen harkita metsästyksen rajoittamista ehdotettua voimakkaammin. Riekon ja pyyn metsästystä koskevat rajoitukset ovat riistakolmiolaskentojen tuloksiin nähden johdonmukaisia. Ympäristöministeriö huomauttaa, että lausunnon antamiseen asetuseru-

luonnoksesta on varattu aikaa vain viikko. Huolimatta tarpeesta hyödyntää mahdollisimman tuoretta tausta-aineistoa ja kiireestä saada asetus voimaan, on annettu lausuntoaika kohtuuttoman lyhyt.

Suomen riistakeskus lausuu, että asetusluonnos perustuu Suomen riistakeskuksen 14.8.2018 tekemään esitykseen metson, teeren, pyyn ja riekon metsästyksen rajoittamisesta. Luonnos ei poikkea Suomen riistakeskuksen esityksestä. Esityksen antamisen jälkeen Suomen riistakeskuksen tietoon ei ole tullut mitään uutta tietoa, joka antaisi aihetta muuttaa Suomen riistakeskuksen 14.8.2018 tekemää esitystä metsäkanalintujen metsästysajoista metsästysvuonna 2018–2019. Suomen riistakeskuksella ei ole siten huomauttamista asetus- ja muistioloennosten asiasisältöön. Asetusluonnoksessa ja muistiossa on kuitenkin eräitä kohtia, jotka ovat tulleet teksteihin todennäköisesti epähuomiossa ja ne on syytä korjata. Suomen riistakeskus on saanut kuuden alueen riistanneuvostoilta kommentteja. Niistä 4 kannatti esitystä tai totesi, ettei ollut huomautettavaa ja 2 esitti lyhyempiä aikoja.

Suomen Metsästäjäliitto ry:n mukaan, kun tiedetään, että tutkimustulosten perusteella kanalintujen kuolleisuus ensimmäisen elinvuoden aikana on noin 90 prosenttia, voidaan perustellusti hyvänä poikastuottovuotena verottaa kannan tuottoa (nuoria lintuja) hyvällä omallatunnolla enemmän, kuin huonoina poikastuottovuosina. Metsästäjien on kuitenkin erittäin tärkeää muistaa, että verotus tulee nimenomaan kohdistaa nuoriin lintuihin. Soitimesta metsästystä tulisi myös pyrkiä välttämään, sillä soidinpyynti altistaa lisääntyvät yksilöt helposti liian voimakkaan metsästysverotuksen kohteeksi. Metsästäjäliitto vetoaakin, että näitä seikkoja tulee muistaa tuoda voimakkaasti esille, samalla kun viestitään tulevan syksyn metsästysajoista kentälle. Liiton saamat piiriensä antamat lausunnot pääosin tukevat asetusesitystä ja pitävät sitä perusteltuna. Joidenkin piirien (Kainuu ja Lappi) osalta lausunnoissa todettiin toive toimia metsästysajoissa niin sanotun varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Heidän mukaansa kysymyksessä on nyt ensimmäinen kannan kasvuvuosi useamman heikon lisääntymiskauden jälkeen. Metsästäjäliiton Lapin piiri päätyi siksi esittämään metsolle, teerelle ja riekolle Lapin alueelle (kolmea pohjoisinta kuntaa lukuun ottamatta) osalta pyyntiaikaa 10.9–31.10.2018. Lisäksi Lapin piiri esittää pyyn rauhoittamista koko maakunnassa. Toisaalta ministeriön esitys on saanut liiton piireistä erityistä tukea sekä kiitosta uuden ja ennakkoluulottoman ajattelumallin toteuttamisen johdosta. Esityksen tavoite ja toteutus mahdollistaa metsäkanalintujen metsästyspäivien lisääntymisen, mikä taas näkyy riistatalouden tuottaman hyvinvoinnin kasvuna. Tämä nähdään liitossa tervetulleena tavoitteena.

Suomen ympäristökeskus esittää, että metson metsästystä tulisi rajoittaa Pohjois-Hämeessä Pohjanmaan ja Etelä-Pohjanmaan tapaan ja Etelä-Pohjanmaan poikkeuskunnat tulisi ottaa rajoituksen piiriin. Teeren osalta metsästysaika tulisi Pohjois-Hämeessä rajoittaa yhden kuukauden mittaiseksi. Pyyn osalta metsästysaika tulisi rajoittaa koko maassa yhteen kuukauteen. Riekon osalta metsästyksen kieltäminen muualla maassa Lappia ja Kuusamo lukuun ottamatta on perusteltua.

Luonnonvarakeskus lausuu, että riistakeskuksen uudella työkalulla, joka visualisoi alueelliset trendit kartalle, saatiin lintutilanteesta hyvä kuva paljon nopeammin kuin aikaisemmin, jolloin analyysit tehtiin käsityönä. Länsi- ja Keski-Lappiin ehdotettu metson 3 kk:n metsästysaika jatkaisi vanhaa käytäntöä 92 päivän mittaiseksi eli lähes kaksinkertaistaisi metsästysajan. Koska uudistuksia tälle syksylle on muutenkin paljon ja normaali metsästysaika jo pitenee 10 päivää, varovaisuusperiaatteen mukaisesti olisi Luonnonvarakeskuksen mielestä perusteltua olla jatkamatta metson metsästysaikaa

Länsi- ja Keski-Lapissa esitettyyn kolmeen kuukauteen. Hyödyllistä olisi myös kerätä tietoa ja kokemusta siitä, miten entiseen asetuksen mukaisen metsästysajan pidentäminen vaikuttaa metsästykseseen ja saaliisiin.

Metsähallitus pitää esitettyjä rajoituksia metsäkanalintujen metsästykseseen pääsääntöisesti perusteltuina. Vaikka metsäkanalintujen kannat ovat kasvaneet merkittävästi (keskimäärin n. 40 %) viime vuodesta ja ovat viiden edellisen vuoden keskiarvoonkin nähden lajista riippuen 10–20 % korkeammalla tasolla, on perusteltua rajoittaa metsästysaikoja asetusluonnoksessa esitetyllä tavalla. Kuten asetusluonnoksessa on esitetty, merkittävästi vahvistuneet kannat antavat kuitenkin nyt toisaalta mahdollisuuden sallia monin paikoin aikaisempia vuosia pidempiä metsästysaikoja ja osassa Lappia jopa kolmen kuukauden mittaisen metsästysajan metsolle. Metsäkanalintujen metsästysajalla ei ole suoraa vaikutusta Metsähallituksen metsästyslupakiintiön suuruuteen, jonka suunnittelu perustuu kanalintutiheyksiin, keskimääräiseen pyyntiponnistukseen (saalis/lupavrk) ja kestävään metsästysverotusasteeseen. Metsästysajan pituudella voi sen sijaan olla vaikutusta kuntalaisen vapaaseen metsästysoikeuteen perustuvaan saaliskertymään Pohjois-Suomen valtion mailla. Metsähallitus näkeekin tärkeänä, että vapaaseen metsästysoikeuteen perustuvan saalistiedon kattavuutta ja luetettavuutta kehitetään mm. Oma riista -palvelun kautta. Metsähallitus kiinnittää huomiota asetusluonnoksessa olevaan tekniseen virheeseen.

Birdlife Suomi ry lausuu, että useimmille heikon kannan alueille esitetyt metsästysrajoitukset ovat pääsääntöisesti oikeita, mutta rajoitusalueita olisi tarpeen laajentaa. Kanalintujen pidennetyn metsästysajan käyttöönotto nykytilanteessa, jossa kanalintukannat ovat vasta lähteneet yhden hyvän pesimäkesän ansiosta nousuun useiden erittäin heikkojen vuosien jälkeen, on riskialtista. Kanalintujen metsästyksen jatkamista lokakuun lopun jälkeen ei tulisi sallia millään alueella vuonna 2018. Riekon metsästystä olisi rajoitettava myös Ylä-Lapissa.

Suomen luonnonsuojeluliitto ry esittää metson osalta, että parasta olisi, jos koko Uusimaa pysyisi rauhoitusalueena, jotta laji voisi vahvistua lähiseuduillakin. Hyvää on, että latvametsästystä ei sallita missään osassa maata sekä että metsästysaika on rajoitettu osassa Länsi- ja Itä-Suomea. Niin pitäisi tehdä myös Hämeen heikon kannan alueella. Metsästys on kuitenkin syytä lopettaa kaikkialla lokakuun loppuun mennessä, kuten ennen. Teerikannan tilanne on varsin kirjava, mutta tämän vuoden taustalla on myös lajin pitkä väheneminen. On hyvä, että metsästysaika on lyhennetty eniten kaakossa, mutta niin pitäisi tehdä Varsinais-Suomessa, Uudellamaalla, pääosassa Hämettä ja Pohjanmaalla. Muuallakin metsästys tulee lopettaa lokakuun lopussa. On hyvä, että latvametsästystä ei sallita missään osassa maata. Pyyllä on heikot tiheydet etelässä ja sen lyhyempi metsästysaika tulee levittää Lapin läänin rajalle asti. Pohjoisempanakin metsästys pitäisi lopettaa lokakuun lopussa. On oikein rauhoittaa eteläiset riekkokannat. Pohjoisessakin riekonmetsästyksen tulee alkaa 1.11., jotta lumi ehtii maahan eikä talvipukuisen riekon metsästys olisi liian helppoa. Riekkolla on ollut monta heikkoa vuotta takana, joten sen metsästystä tulee rajoittaa myös kiintiöllä.

Suomen pystykorvajärjestö ry lausuu, että asetusluonnos on hyvä.

Metsästysspanielit ry ja Cockerspanielit ry lausuvat, että metsäkanalintujen pesintä on selkeästi tänä kesänä usean huonon vuoden jälkeen vihdoin onnistunut ja kaikkien

lajien kannat ovat nousseet. Tällaisessa tilanteessa kyllä on perusteltua verottaa aiempia vuosia rohkeammin nimenomaan nuoria yksilöitä. Kannatamme siksi ns. perinteisen täyspitkän metsästysajan asettamista niihin maakuntiin, joissa kehitys on lajikohtaisesti positiivinen. Eli kasvavien kantojen maakuntiin ehdotamme vielä kuluvalle kaudelle 10.9.2018–31.10.2018 metsästysaikaa ja vasta tämän kuluvan siirtymävuo- den jälkeen siirryttäisiin uuteen yhden, kahden, tai kolmen kuukauden metsästysaika- malliin. Kahden tai kolmen kuukauden metsästysaikoja sovellettaisiin 2019 alkaen, jos pesintä varmistuisi myös 2019 onnistuneeksi.

Luonnonsuojeluliitto Tapiola ry lausuu, että liian kiireellisiin rauhoitusten ja rajoitusten purkuun ei pidä ryhtyä, vaan tulee edetä varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Nyt esitetyt muutokset verraten viimevuotiseen asetukseen, ovat liian suuria. Lausuttaviksi annettavat asetusluonnokset muistioineen tulee valmistella huolellisesti ja näihin tulee varata riittävä aikaresurssi, myös lausunnon antajalle. Lausunnossa tuodaan esille useita teknisiä virheitä luonnostekstissä ja muistiossa.

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry:llä ei ole huomautettavaa esityksiin.

Riistanhoitoyhdistyksistä 35 antoi lausunnon. Metson osalta esitystä lyhyempiä metsästysaikoja esitti 8 riistanhoitoyhdistystä: Kemijärvi, Pelkosenniemi, Suomussalmi, Rautavaara, Nurmes, Tuupovaara ja Loppi sekä täysrauhoitusta esitti Mäntsälä. Teeren osalta lyhyempiä metsästysaikoja esitti 9 riistanhoitoyhdistystä: Kemijärvi, Pelkosenniemi, Kajaani, Suomussalmi, Nurmes, Rautavaara, Tuupovaara, Loppi sekä Kuhmo esitti lyhyempää syysmetsästystä mutta sen lisäksi sallittavaksi talvimetsästystä tammi-kuussa. Sen lisäksi Kolarin riistanhoitoyhdistys esitti metsästyksen aloittamisen siirtämistä myöhemmäksi 20.9. alkaen teerellä ja pyyllä, siten että metsästyskauden pituus säilyisi olisi teerellä 2 kk ja pyyllä 1 kk. Pyyn osalta esitystä lyhyempää metsästysaikaa esittivät riistanhoitoyhdistyksistä Suomussalmi, Nurmes, Rautavaara ja kieltämistä kokonaan esitti Pelkosenniemi. Riekon osalta metsästyksen kieltämistä kokonaan esittivät Pelkosenniemen ja Kemijärven riistanhoitoyhdistykset. Lisäksi neljä yksityishenkilöä antoi lausuntoja, joissa kahdessa esitettiin metsästysaikojen jatkamista myös sunnuntaille 11.11. saakka ja kahdessa esitettiin lyhyempiä metsästysaikoja.

Lausuntokierroksen perusteella on korjattu virheet asetusluonnoksessa: 1 §:n 3 momentissa, 2 §:n 1 momentissa, 2 §:n 2 momentin teeren metsästyksen kieltö 10.11.–10.12. koskee myös Lapin maakuntaa sekä muistiossa.

6 Voimaantulo

Maa- ja metsätalousministeriön asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan 10.9.2018.

Liite: Suomen riistakeskuksen esitys metsäkanalintujen metsästysajoiksi metsästysvuonna 2018–2019, 14.8.2018